

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Cena pojedynczego egzemplarza

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Adres Administracji: Lwów, ul. Podwale 3 (Tel. 73)

500 Mp.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorażczyzny 31 (Tel. 178)

Za wiele pesymizmu.

Lwów, 11. kwietnia.
Polska jest krajem ludzi bez-
troskich lub ludzi smutnych. Pierw-
si nie myślą o niczym i dobrze im
z tem jest. Drugi nęka się i me-
cza myślami o teraźniejszości, a
przyszłość przeraża ich. Czy na-
prawdę niema w Polsce miejsca dla
ludzi myślących, a przynajmniej
dogodnych?

Tak się wydaje. Bo głęboki pe-
symizm jest tem, co przewija się
przez nasze życie publiczne, przez
prasę, co wleka się do życia pry-
watnego. Na każdym kroku przy-
chodzi natknąć się na jakąś opo-
zycję, jakieś pragnienia, które choć
dają niby ku lepszemu, same nie
trają w sobie nic słodkiego, nie barw-
ją. Są szare i skołatanie. Nawet pra-
cując, zatrują się podejrzeniem,
że są daremne.

Z opozycji, z niezadowolenia ro-
dzi się postęp, rodzi się zwrot na-
lepszę. Ale ten sam twórczy czyn-
nik zabija, lub paraliżuje, kiedy się
go nabiera zbyt wiele. W Polsce
jest go za wiele. Przechodzi w pe-
symizm, który karmiąc się włas-
nym bólem, niczego nie stworzy.
Jest bezsilny, bo budząc nawet he-
roiczne wysiłki rozpacz, w pracy
elementarnej, podstawowej, codzien-
nej, jest nie motorem, ale tylko bladym
cieniem.

Jakieś cienkie smugi rosyjskie-
go maksymalizmu sączą się we
krew polską. Może to i stąd bierze
swo źródło, że za wiele marzeń, za
wysokie tony grały w naszych
snach o niepodległości. Zdobyć
własnego państwa łączyło się z po-
łączeniem ostatecznego triumfu, z o-
czekiwaniem chwili, która wydzieli
bohą nagrodę dla utrudzonych pra-
cowników. Tymczasem „cel” oka-
zał się tylko jednym z etapów nie-
skonieczonej wcale wędrówki, triumf
— tylko szczytem nieostatnim, a
zdołany eden polem pracy i wy-
silków bodaj niełatwiejszych, niż
przedtem.

Stąd gorzeć. Ale i nie ona ostat-
nia. Ustawicznie żąda się, aby każ-
dy wysiłek procentował się sto-
krotnie i natychmiast. Każda akcja
wydawać ma owoce efektowne i
szybkie. Rośnie niecierpliwość i po-
teguje się zawód, skoro dzieje się
inaczej. Jak dzieci...

I wreszcie — skoro nie jest naj-
lepiej, ani tak, jak się pragnie —
jest najgorzej. Zastawa czarna kła-
dzie się na to, co już osiągnięto,
zdobyto, co trwałym i niezaprze-
czonym klejnotem lśni na przeby-
tej dotychczas drodze. Złe jest
wszystko.

Rzecz szczególna, jak wielu jest
dziś ludzi takich, którzy brodzą się
na kusznicy przeciw wszelkim my-

Cierniste ścieżki „centro-prawa”.

Trudność projektów porozumienia między prawicą a ludowca-
mi. — Witos konferuje znowu z lewicą. — Zaniepokojenie
prawicy — Gabinet Sikorskiego pozostanie.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa. (M.) Ożywiające się ży-
cie sejmowe i polaczony z tem powrót
wybitnych polityków, biorących udział
w rokowaniach krakowskich do War-
szawy, pozwoliły orientować się nieco
w pogłoskach, jakie kursowały na temat
stworzenia nowej większości parlamen-
tarniej. Stwierdzono już, że rokowania
krakowskie nie przyniosły tych wleklích
przesunięć w stosunkach międzypartyj-
nych, jakie zapowiadały niektóre pisma
warszawskie i krakowskie. W Krakowie
rozważano program pracy realnej, prze-
dłożony przez posła Witosą jako prze-
wodę Piastowców. W pierwszym rzę-
dzie omawiano sprawę reformy rolnej,
a nadto kwestję podatkową, znajdującą
się na porządku obrad Sejmu. Panuje o-
pinia, że w sprawie reformy rolnej nie
doszło do porozumienia między prawicą
a ludowcami. W każdym razie umowa
krakowska nie została sfinalizowana, a
tęsamem o istnieniu bloku prawicowo-
piastowskiego narazie mówić nie można.
Wobec tego budowana na tej większo-
ści parlamentarnej koncepcja nowego
rządu stała się problematyczną.

Zwróciło uwagę, że po powrocie z
Krakowa poseł Witos usiłował skomun-
ikować się z przedstawicielami Wyzwo-
lenia i P. P. S. W tym celu odbył on
z posłem Thugutem i Bartlem oraz z po-
słem Moraczewskim konferencję, na któ-

rych miał przedstawić program Piasto-
wów zaznaczając, że na obecnie wolne
repe. Natomiast przywódcy prawicowi,
zaniepokojeni rozinowami posła Witosą
z lewicowcami, oświadczyli w formie
kategorycznej, że w dążeniu do wygła-
dzenia sytuacji poczuli w Krakowie
daleko idące ustępstwa i że targ z po-
słem Witosem został tam ubity. Koła
prawicowe zapewniają, że pierwszym
punktem, a zarazem warunkiem dalszych
obrad w Krakowie, była sprawa gabi-
netu parlamentarnego prawicowo-pia-
stowskiego, na co poseł Witos miał się
mówiąco zgodzić i tylko wskutek braku
czasu do omówienia personalijów nie
przystąpiono. W sprawie reformy rol-
nej prawica poczyniła podobno krańco-
we ustępstwa, zaś w kwestji podatku
gruntowego zgodziła się na progresyw-
ność do wysokości trzykrotnej dla wiel-
kich obszarów.

Pomimo tych zapewnień, przeważa
w kołach politycznych przekonanie, że
kwestja utworzenia gabinetu parlamen-
tarnego jest tak trudna, iż Rząd gene-
rala Sikorskiego — być może zrekon-
struowany — pozostanie jeszcze czas
dłuższy na swoim stanowisku. To opi-
nie umacnia wiadomość, że poseł Witos
nie chce być osobiście zainteresowany
w kierowaniu sprawami Państwa.

Z Czech i Słowaczyną.

Próby kaptowania Słowaków. —
Dlaczego Czesi nie chcą dać Sło-
wacji autonomii? — Czeskie credo
w sprawie polskiej.

(Korespondencja własna „Gazety Lw.”).
Berno Morawskie, 10 kwietnia.

Według informacji gazet czecho-
słowackich, wychodzących na Słowa-
czyźnie, Czesi chcieliby pozyskać
do rządu koalicyjnego ks. Hlinkę
i dra Juryga, przedstawicieli sepa-

Lud polski we Francji.

Najważniejsze skupienia wychodźców polskich we Francji. —
Nadzieje Francuzów. — Wysokie zarobki. — Warunki bytu. —
Dzieci. — Oświata. — Pomoc religijna.

(Korespondencja własna „Gazety Lw.”).

Warszawa, 10. kwietnia.

W Towarzystwie Kolonjalnem
(Warszawa, Marszałkowska 63.) i
na łamach „Wychodźcy”, organu
Tow. Kolonjalnego zaczerpnięte
wiadomości o życiu robotników pol-
skich we Francji, składają się na
obraz bardzo interesujący i pełen
poważnego znaczenia.

Polski żywioł robotniczy skupia
się we Francji w 3-ech głównych
środowiskach: w zagłębiu Loary i
Saony (okołce St. Etienne), w oko-
licy Metz i we Francji północnej,
w departamentach Pas de Calais
i Nord.

Pierwszą są to najstarsze z przed-

ratystów słowackich. Ofiarują im
dwa krzesła ministerskie.

Ks. Hlinka odpowiada na tę o-
fertę w preszburzskim „Slovaku”
pisząc, że obietniczek czeskich Sło-
wacy nie przyjmują i za dwa krze-
sła ministerskie nie zdradzą naro-
du słowackiego. Jedynie pod wa-
runkiem wprowadzenia administra-
cji słowackiej, szkolnictwa słowa-
ckiego i sejmiku słowackiego są oni
w stanie pertraktować z Czechami.

„Slovensky Demik”, czasopismo
rządu czeskiego, wychodzące w je-
zyku słowackim tłumaczy jednak,
że Czesi nie „mogą” jeszcze dać
samorządu Słowakom, gdyż do sejm-
iku słowackiego, oprócz nadziar-
skich i niemieckich posłów, wybie-
raliby naród słowacki i zwolenni-
ków Jehliczkowców, którzy pro-
wadzą bezwzględna walkę prze-
ciwko Czechom.

Tak to polonofilscy Słowacy z o-
bozu ks. Jehliczki, są dla Czechów
wielce niepożądany; w sejmie sło-
wackim.

W paryskim czasopiśmie „Pa-
ris-Prague”, wydawanem przez ko-
lonję czeską, przy poparciu rządu
czeskiego, pokazał się artykuł o
stosunkach francusko-czeskich. Jest
to wyraźne credo czeskie w kwe-
stji polskiej. Czytamy tam miano-
wicie, że jeśli Rosja zażądała re-
wizji traktatu pokojowego z Polską
i jeśli z tego powodu przyszło do
starć pomiędzy Rosjanami i Pola-
kami, to „dla Francji nie pozostaje
inna droga, jak stać po stronie
Rosji”. Ponieważ według logiki Cze-
chów „Francja nie mogłaby wy-
stąpić przeciw Rosji, więc i Czesi
nie będą wybierali z kim pójść:
pójda oni bowiem wspólnie z Fran-
cją”, a więc na ten wypadek pójdą
przeciwko Polsce.

wojny jeszcze osady polskie; dru-
gie znalazły się we Francji na sku-
tek przyłączenia Alzacji; trzecie są
dąty najwiecej, im powojennej
i rozwijała się następnie skupiając
gros całej emigracji polskiej w tym
kraju.

Podczas gdy w pozostałych cze-
sojach Francji znajduje się ogółem
około 25 tysięcy robotników pol-
skich, w kopalniach i zakładach
przemysłowych departamentów pół-
nocnych pracuje obecnie przeszło
60 tysięcy Polaków, stanowiąc w
wielu kopalniach do 50 proc. ogółu
pracowników.

Licząc z rodzinami, ocenić mo-

na ludność polską we Francji północnej na 200 tysięcy osób.

Znaczny procent tego żywiołu polskiego stanowią przybysze z Westfalii, w ostatnich czasach masowo napływający do Francji. Mniejszy odsetek przybywa wprost z kraju.

Wychodźstwo polskie do Francji dzieli się na dwa, różne wielce od siebie: wychodźstwo stałe, dla pracy w kopalniach i fabrykach, oraz emigrację sezonową dla pracy w rolnictwie.

Element napływający wprost z kraju — to przeważnie zastępy sezonowych robotników rolnych. Jedni i drudzy pożądanymi są w wysokim stopniu, przez właścicieli, władze i ogół społeczeństwa, raz ze względu na to, iż stanowią cenną siłę roboczą, tak niezbędną w tym kraju, wyłudnionym z mężczyzną, powtórę, iż na żywiole tym zdrowym, nie zdegenerowanym, płodnym, buduje Francja nadzieję powojennego odrodzenia. Panuje przekonanie, iż wychodźstwo polskie da się łatwo zasymilować i wypełni te straszliwe luki, jakie powstają we Francji, skutkiem przewagi ilości zgonów, nad ilością urodzeń.

Znamienne w tym względzie jest, iż nie wpuszcza się do Francji uchodźców starszych nad lat 35. Najbardziej pożądanym nabytkiem są robotnicy żonaci, obdarzeni liczną rodziną. Z rzetelnym rozczuleniem państwo Francji na ojca sześciorga dzieci. Robotnikowi takiemu dopomaga się do nabycia domku z ogródkiem, kawałka ziemi i stara się zatrzymać go na stałe.

Oczywiście nie potrzeba podkreślać, że w tej sprawie interesy Francji i Polski nie idą po jednej linii.

Robotnicy francuscy natomiast okazują swoim polskim kolegom bardzo żywą niechęć, obawiając się ich groźnego współzawodnictwa w pracy i zarobkach.

Najwyższe zarobki osiągają oczywiście robotnicy fachowi, fabryczni i kopalniani, specjaliści.

Początkujący górnik otrzymuje 13 fr. dziennie, wykwalifikowany 20 do 50 fr. dziennie. W Bercy koło Béthune elektrotechnicy Polacy zarabiają 96 fr. dziennie. Płace w fabrykach są nieco niższe, w rolnictwie najniższe.

Warunki życia, zwłaszcza w departamentach północnych są naogół dobre.

Zarządy kopalń umieszczają górników w pobudowanych specjalnie domkach murowanych, z których każdy ponieść może dwie rodziny. Każda rodzina dostaje 4 pokoje, dwa na dole i dwa mansardzie.

Oczywiście nie wszędzie, i nie wszyscy robotnicy polscy otrzymują tak wygodne pomieszczenie. Skutkiem tego dosyć często spotykać się przychodzi ze skargami na złe mieszkanie, na stłoczenie po kilkanaście osób w jednej izbie itp. Zwłaszcza tak było w początkach.

Obecnie warunki stają się stopniowo coraz lepsze.

— Jak radzą sobie robotnicy nasi, z językiem francuskim? — zapytuje informatorkę moją, sekretarkę Tow. Kolonialnego.

— No, łatwiej im nauczyć się po francusku, niż Franzuzom po polsku.

— A dzieci?

— Dzieci uczą się bardzo szybko i wogóle czują się we Francji do-

Najnowsze „rozporządzenia” rządu sowieckiego.

POWSZECHNA AMNESTJA DLA KOBIET. — TYLKO „KONTREWOLUCJONISTKI” POZOSTANA W WIEZIENIACH. — „NIEBLAGONADZIERNE” NAZWY MIAST. — NAJPIŁNIEJSZE ZADANIE DLA „NARKOMWNUDIELA”. — A GŁÓD SZALEJE! — PRZYGOTOWANIA DO EWAKUACJI WŁADY WOSTOKA. — FUNDUSZ NA WALKĘ Z ŁAPOWNICTWEM. — CZY GO TYLKO NIE ROZKRADNĄ?

(Oryginalna korespondencja „Gazety Lwowskiej”).

Pogranicze polsko-sowieckie, 10. kwietnia.

(S) W sowieckiej Rosji dokonano nowej reformy, a mianowicie główny Zarząd sowieckich więzień wydał w tych dniach rozporządzenie, mocą którego wszystkie więzienia mają natychmiast być „oczyszczone z uwiezionych kobiet i wogóle więźniów płci kobiecej” (tak dosłownie brzmi dekret, który faktycznie oznacza amnestję dla tych więźniów). „Oczyszczenie” to ma być wykonane w ten sposób, iż natychmiastowemu zwolnieniu z więzień, nie hacząc na termin kary wymierzonej przez odnośne sądy lub instytucje administracyjne — podlegają wszystkie kobiety, które — będąc pochodzenia proletariackiego — dokonały przestępstwa na tle ciężkiego położenia materialnego, lub stanu familijnego. Rzecz jasna, że amnestja ta nie dotyczy wszystkich tych kobiet, których zwolnienie związane jest „z jakimkolwiek niebezpieczeństwem dla porządku sowieckiego” oraz ustroju państwowego, t. j. osadzonych za „kontrewolucję”. Równocześnie amnestja ta — która mimo swego doniosłego znaczenia została ustanowiona i przeprowadzona w drodze administracyjnej, bez udziału władzy ustawodawczej — nie ma być zastosowana względem kobiet osadzonych za „samogonkę”, czyli za uprawianie tajnego gorzelnictwa, gdyż urzędowo w Rosji obowiązuje ustawa o zwalczaniu pijactwa.

Na Ukrainie sowieckiej ostatnio ogłoszono znów inną ciekawą reformę. Ukraiński „Weik” wydał mianowicie rozkaz natychmiastowego przemianowania wszystkich miast, których nazwy biorą swe źródło z „przesądów religijnych” i „fanatyzmu”, albo też zostały nadane „na tle

skonale. Dzieci są tam przecież przedmiotem szczególniejszej opieki rządu i społeczeństwa; a więc również i dzieci polskie, o których asymilację tak bardzo chodzi Francuzom.

— Jak z oświatą?

— Na podstawie, zawartej między rządami Polski i Francji powstają szkoły polskie, względnie oddziały ludowe w każdej miejscowości, gdzie znajduje się 40 dzieci polskich. Wykładają nauczyciele i nauczycielki Polacy. Niestety na ogół nie są to wyborowe siły nauczycielskie; tam potrzebowałyby przedewszystkiem ludzie głęboko ideowych, z poświęceniem oddających się swojej pracy i stojących na wysokim stopniu intelektualnego rozwoju.

Szkół tych dotąd jest za mało. W północnej Francji, gdzie szkolnictwo polskie rozwija się najlepiej, jest ich ogółem 7 z 13 siłami nauczycielskimi. Do szkół tych uczęszcza 910 dzieci na 4700 dzieci w wieku szkolnym. Należałoby zachęcać poważnie siły nauczycielskie do wyjazdu z kraju.

Do szkół czysto francuskich uczęszcza zaledwie 5% dzieci polskich. Te oczywiście w pierwszej linii ulegną wynarodowieniu.

— Czy wychodźcy nasi mają po-

moc religijną, kapłanów własnych? Jest kilku księży ze szczególnym zapalem oddanych swoim obowiązkom, pracy w stowarzyszeniach i szkołach. Wśród tych postaci pełnych poświęcenia wyróżnia się szczególnie ks. Helenowski. Duchowieństwo francuskie, organizacje katolickie miejscowe, bardzo życzliwie usposobione są dla Polaków; upatrują w nich wzmocnienie katolicyzmu we Francji.

Rozstając się z uprzejmą informatorką, obiecujemy sobie powrócić jeszcze do interesującego, a tak mało

znanego ogólni naszemu tematowi emigracji robotniczej do Francji.

W ten sposób ma być zniesione nazwy miast: Biała Cerkiew, Mikolajów, Ekaterinosław i t. d. z ich nazwy mają „odpowiadać dążeniom i intencjom ludu pracującego”. Wykonanie tej „reformy” uznano za nieodzowne i obarczono nim „Narkomwnudiet” (ludowy komisariat dla spraw wewn.).

Takimi to sprawami zajmują się sowieci w chwili, gdy ze wszystkich stron sowieckiej nadchodzą rozpaczliwe wieści o wzroście głodu i katastrofalnych, a z drugiej strony zauważyć się daje wybitne wzmocnienie ruchu powstańczego. Szczególnie na Dalekim Wschodzie, w rejonie Władywostoka, władza sowiecka przygotowuje już nawet ewakuację tego miasta, obawiając się zbrojnego wystąpienia znanego z zeszłorocznej przeciw sowieckiej ekspedycji generała Diderichsa.

Z działalności rządu sowieckiego warto jeszcze przytoczyć fakt wyznaczenia specjalnego funduszu na „zrealizowanie” sui generis bolszewickiej reformy, mianowicie dążącej do zwalczania łapownictwa wśród urzędników i... dziennikarzy sowieckich.

Do jakiego stopnia musi być łapownictwo rozwielmożnione wśród sowieckich działaczy dowodzi to, że na walkę z nim wyznaczono „na razie” 5 trilionów rubli sów, która to kwota ma służyć jako „podstawowy fundusz”. Walka z łapownictwem — zacząć się ma przedewszystkiem na kolejach żelaznych. Lwia część tego funduszu obrócona ma być na nagrody dla wyższych urzędników, którzy wykaza więcej energii w zwalczaniu tej korupcji — o ile naturalnie pieniędzy tych nie... rozkradną ich dysponenci.

W następnym artykule p. t. „Dobry słowo do dobrych ludzi” podaje autor obraz walk i zmagani, związanych ze sprawą h. Galicji Wschodniej i piętuję negatywną politykę, prowadzoną „złotą” Polakom przez Petruszewycza i jego obóz.

Dalsze artykuły zawierają sprawozdanie z działalności ruskich posłów z Galicji na terenie sejmowym w Warszawie, donoszą o zabiegach klubu w sprawach szkolnictwa, a przedewszystkiem uniwersytetu, oraz informują o wszelkich staraniach członków klubu celem ulżenia doli ludu ruskiego w Małopolsce Wschodniej.

Pojawienie się tego pisma na Pokuciu, które pod znakiem zgody z Polską wysłało do Sejmu trzech posłów, nie jest bez znaczenia. (m)

Jak się pracuje nad ujednostajnieniem kodeksu prawa?

Z dotychczasowej działalności Państwowej Komisji Kodyfikacyjnej.

PRAWE Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO. — USTAWA O SĄDOWNICTWIE NAD NIELETNIMI. — USTRÓJ SĄDOWNICTWA. — SĄDY POKOJU. — ORGANIZACJA SĄDÓW. — PROCEDURA CYWILNA I KARNA. — KODEKS HANDLOWY I KODEKS WEKSLOWY. — WYRÓWNIANIE RÓŻNIC. — TERMINOLOGJA.

II.

Lwów, 12. kwietnia.

(j) W zakresie prawa karnego działała dotąd Komisja Kodyfikacyjna nieco więcej, aniżeli w zakresie prawa cywilnego. Tu gotowa już jest część ogólna kodeksu

znanego ogólni naszemu tematowi emigracji robotniczej do Francji.

Podróż gen Leronda po Polsce.

Generał odwiedzi większe miasta. 20. kwietnia przybędzie do Lwowa. (Korespondencja własna „Gazety Lw.”)

Wasz korespondent dowiadyuje się ze sier kompetentnych co następuje: Generał Lerond wraz z swoim otoczeniem, odbywając podróż swą w Polsce zatrzyma się w całym szeregu większych miast. Z Warszawy wyjeżdża mianowicie generał Lerond do Poznania, skąd w sobotę, 14. kwietnia b. r. powróci do Warszawy tego samego dnia. Wyjeżdża do Katowic. Program podróży obejmuje następnie Łódź do Krakowa, dokąd generał przybędzie dnia 17. kwietnia b. r. — W piątek, 20. kwietnia b. r. nastąpi wyjazd do Lwowa. Generałowi towarzyszyć będzie w drodze delegat tut. Ministerstwa spraw wojskowych.

Podróż swoją po Polsce odbywa generał Lerond w specjalnym wagonie salonowym oddanym mu do dyspozycji przez Ministerstwo kolei żelaznych.

Z obozu ruskiego.

„Posolski Zwi” Ukrainskiego Klubu Selańskiego.

(Korespondencja własna „Gazety Lw.”) Kołomyja, 10. kwietnia.

Pod powyższym tytułem pojawił się w Kołomyjach pismo, mające na celu zaznajomienie czytelników z dotychczasową działalnością posłów wymienionego klubu, który — jak wiadomo — składa się z pięciu posłów.

Zadaniem pisma jest wytworzenie kontaktu między klubem a wyborcami w ceni stał do niedawna na przeszło dziesięć terror pakolraci ukraińskiej.

W artykule wstępnym p. t. „Chrystos woskres” (Chrystus, zmarły, wstał) piętuję redakcja „narodnych” faryzeuszów, którzy udają wielkich patriotów i mecenasów za prawa ludu, a cichaczem lud ten sprzedają bolszewikom. Bądźmy szczęśliwi — kończy autor — że oparliśmy się o państwo nar. przychylnie, jakim jest Polska, gdy tylko przy jej pomocy zdobędzie lud ruski należne mu prawa i dożeka się narodowego zmartwychwstania.

W następnym artykule p. t. „Dobry słowo do dobrych ludzi” podaje autor obraz walk i zmagani, związanych ze sprawą h. Galicji Wschodniej i piętuję negatywną politykę, prowadzoną „złotą” Polakom przez Petruszewycza i jego obóz.

Dalsze artykuły zawierają sprawozdanie z działalności ruskich posłów z Galicji na terenie sejmowym w Warszawie, donoszą o zabiegach klubu w sprawach szkolnictwa, a przedewszystkiem uniwersytetu, oraz informują o wszelkich staraniach członków klubu celem ulżenia doli ludu ruskiego w Małopolsce Wschodniej.

Pojawienie się tego pisma na Pokuciu, które pod znakiem zgody z Polską wysłało do Sejmu trzech posłów, nie jest bez znaczenia. (m)

Jak się pracuje nad ujednostajnieniem kodeksu prawa?

Z dotychczasowej działalności Państwowej Komisji Kodyfikacyjnej.

PRAWE Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO. — USTAWA O SĄDOWNICTWIE NAD NIELETNIMI. — USTRÓJ SĄDOWNICTWA. — SĄDY POKOJU. — ORGANIZACJA SĄDÓW. — PROCEDURA CYWILNA I KARNA. — KODEKS HANDLOWY I KODEKS WEKSLOWY. — WYRÓWNIANIE RÓŻNIC. — TERMINOLOGJA.

II.

Lwów, 12. kwietnia.

(j) W zakresie prawa karnego działała dotąd Komisja Kodyfikacyjna nieco więcej, aniżeli w zakresie prawa cywilnego. Tu gotowa już jest część ogólna kodeksu

karnego, opracowana przez prof. Makarewicza. Praca ta drukowana była w „Przeglądzie polskiego ustawodawstwa karnego i cywilnego”.

Wydział karny zatwierdził dalej ustawę o sądownictwie nad nieletnimi, bardzo aktualną, gdyż prze-

Kancelerz Cuno zapowiada dalszy epór Niemiec.

Rząd Rzeszy nie zgodzi się na naruszenie swego terytorjum.

Berlin. (PAT.) W „Reichstagu” odbyła się uroczystość żałobna ku uczczeniu robotników zastrzelonych przez Francuzów. Przemówienie żałobne wygłosił kancelerz Cuno, który powiedział między innymi, że jakkolwiek propozycje niemieckie co do porozumienia zostały odrzucone — rząd oświadczył kilkakrotnie już po obsadzeniu Zagłębia, że i dziś gotów jest do rokowań, swobodnych i ucz-

ciwych, na zasadzie równorzędności, przy czem jednak muszą być zapewnione pokój i wolność narodu niemieckiego. Kwota odszkodowawcza Niemiec musi być zredukowana do miary, za którą możnaby objąć gwarancje. Niemcy nie zgodzą się na żadne umowy, któreby naruszały terytorjum Rury lub Nadrenji. Dopóki przeciwnik nie zgodzi się na to, Niemcy muszą stosować opór.

Stinnes aresztowany przez Francuzów.

Uwięziono go w wagonie towarowym za niedozwoloną wycieczkę do Zagłębia Rury.

Wiedeń. (AW.) Pisma donoszą z Dortmund, że Hugo Stinnes, który onegdaj wieczorem wyjechał do zagłębia Rury, został wczoraj rano wraz z żoną na dworcu w Scharnhorst aresztowany przez żołnierzy francuskich. Kazano mu wysiąść z wagonu sypialnego i umieszczono —

do dalszego zarządzenia władz — w stal na tej samej stacji aresztowany przez Francuzów. Z Monachium donoszą, że niemiecki sekretarz stanu Hahn, który jest szefem kancelarii państwowej, został na tej stacji aresztowany przez Francuzów.

prof. Krzymuskiego, sędziego Mogilnickiego i mec. Rymowicza.

Jak widać z powyższego, Komisja Kodyfikacyjna działała już dłużej; pomimo to jednak czeka ją jeszcze praca niemała, która pomimo przyspieszonego tempa rozciągnąć się musi na całe lata, zwłaszcza, gdy się zważy, że często załatwienie jakiejś ustawy związane jest z koniecznością definitywnego uchwalenia poprzednio innego kodeksu. Tak np. kodeks handlowy, acz niezmiernie ważny, nie może być opracowany tak długo, dopóki nie nastąpi uchwalenie kodeksu wekslowego. Dziś już jednak zdecydowane jest to, że łączenie kodeksu handlowego z kodeksem cywilnym nie jest wskazane. Prace Komisji Kodyfikacyjnej postępują bardzo skłódnie. Początkowo istniały wprawdzie pewne poważniejsze różnice między prawnikami z Małopolski i b. Królestwa Pol-

skiego, dziś wszakże różnice te już się wyrównały. Chodziło tu zresztą przeważnie o nieporozumienia wynikłe na tle terminologii sądowej — Dlatego uznano za wskazane, aby każdy projekt, zanim przyjdzie do Wydziału, przeszedł przedtem przez specjalną Sekcję redakcyjną, która ustala terminologię, tak, aby przy ostatecznych nad nim obradach nie zachodziły już pod tym względem jakichkolwiek różnic i nieporozumienia.

Premjer Sikorski w Poznaniu.

Poznań. (AW.) Prez. Min. Sikorski przybył do Poznania samochodem wczoraj rano i zalechał do Zamku, gdzie do g. 9-ej przedstawiali mu się naczelnicy miejscowych władz cywilnych i wojskowych. Następnie odbyło się nabożeństwo za dusze śp. Butkiewicza, celebrowane przez kar-

dynała Dalbora, po którym Prezes Min. złożył wizytę kard. Dalborowi. Poznań. (PAT.) O godz. 6 wieczorem Prezes Rady Ministrów przybył do ratusza, gdzie w sali przyjęcia gromadzili się przedstawiciele władz administracyjnych, wojskowych i innych państw, dalej delegacje zrzeszeń zawodowych i towarzystw, przedstawiciele prasy i t. d.

Na odczytana przez prezydenta miasta p. Curyla Ratajskiego powitała mowę. Premier Sikorski odpowiedział w dłuższym przemówieniu, które wywarło na obecnych silne wrażenie. Wspomniło on o różnym aplauzie.

Po herbatce Prezes Ministrów przyjął w gabinecie prezydenta miasta przedstawicieli prasy na dłuższej konferencji.

Wieczorem w salach reprezentacyjnych zamku Wojewoda poznański p. Bniński wydał na cześć Premiera obiad.

Konferencja P. P. S. Wsch. Małopolski.

Lwów, 11. kwietnia.

We Lwowie obradowała w dn. 7. i 8. kwietnia doroczna Konferencja P. P. S. Wsch. Małopolski. Przewodniczyli: pp. Szczyrek ze Lwowa, Kochański ze Stanisławowa i Cywiński z Borysławia. Przemawiali: poseł Pużak i Moraczewski, po których przemówieniach rozwinęła się obszerna dyskusja. Główna treścią obrad były sprawy gospodarcze, kwestja drożyzny, a nadto sprawa ubezpieczenia od bezrobocia i kwestja uregulowania systemu podatkowego.

Obrady komitetu centralnego sjonistów Wsch. Małopolski.

Lwów, 11. kwietnia.

W dniach 29. marca i 9. kwietnia obradował we Lwowie Komitet Centralny Organizacji sjonistycznej dla Wsch. Małopolski. (W nomenklaturze sjonistycznej nazywanej ciągle jeszcze Wsch. Galicja. Przep. Red.) Komitet obradował przy współudziale prawie wszystkich posłów i senatorów sjonistycznych.

stępczość nieletnich w Polsce jest obecnie stosunkowo bardzo wysoka i trzeba było wprowadzić nowe normy w tym kierunku. Projekt tej ustawy ułożony został w porozumieniu z ekspertami zagranicznymi i jako projekt Sekcji przyjęty został przez Wydział Karnej Komisji Kodyfikacyjnej w grudniu 1921 r. i przedłożony już Sejmowi do aprobaty.

W zakresie prawa formanego chodzi o organizację sądów, o wprowadzenie jednolitego ustroju sądownictwa. Opracowanie odnosnego projektu powierzone prof. Siołko ze Lwowa; projekt jego stara się dostosować ustroj sądownictwa do istniejących zwyczajów i do wymagań konstytucji. Dlatego wprowadza w całym Państwie sądy pokoju, stara się jednak ograniczyć ich kompetencje do spraw wchodzących w zakres tych, które mogą być powierzone sędziom z wyboru, a więc często nie posiadającym kwalifikacji. Ustawa wspomniana wejdzie na porządek dzienny kwietniowego plenarnego posiedzenia Komisji Kodyfikacyjnej, gdzie prawdopodobnie wywoła dłuższą dyskusję na tle opozycji ze strony delegatów b. Królestwa Polskiego.

Ustawa o organizacji sądów obejmuje 165 artykułów i dotyczy następujących zagadnień: a) jakże są rodzaje sędziów, b) kto może być sędzią pokoju, c) sądy handlowe, d) sędziowie przysięgli, e) aplikanci sądowi, f) urzędnicy i niżsi funkcyonariusze sądowi. Dzieli się zaś wspomniana ustawa na następujące rozdziały: 1) o zakresie działania sądów, 2) o przepisach dotyczących pojęcia sądowej, 3) o podziale czynności między sędziów, 4) o administracji sądowej, 5) o urzędach prokuratorskich, 6) o przepisach przejściowych.

Co się tyczy wreszcie procedury cywilnej, to ta przeszła już stadium prac referentów, którzy wygotowali już obszerny projekt znajdujący się w podkomisji złożonej z pp. dra Fiericha, Litauera i Golaba.

Również projekt, dotyczący procedury karnej, opracowywany jest obecnie przez podkomisję, złożoną z

† Jan Nowacki.

Lwów, 11. kwietnia.

W poniedziałek, dnia 9. kwietnia o godzinie 12-tej w nocy umarł w Krakowie Jan Nowacki.

Ludziom drogim, kochanym i bliskim rzucamy na świeży grób kwiaty — ten najpiękniejszy, młodzieńczy i świeży symbol życia. I poświęcamy im wiele dobrych słów, smutnych i serdecznych. I czasem — łzy.

Więcej nic dla nich zrobić nie możemy. Ubodzy jesteśmy i bezradni.

I to jest może najsmutniejsze dla nas, że naga i nieubłagana świadomość, że żaden wieniec, choćby najcudowniejszy i żadne choćby najdłuższe słowo nie już nie doda tym, którzy umarli a byli nam drodzy i bliscy.

Śmierć sama — nie jest smutna. Jest czemś, czego nie znamy. Dobrem, czy złem, pięknem, czy brzydnym, strasznym, czy uśmiechniętym?

Smutne jest nasze pozostanie. Nasza samotność i wspomnienia. Smutna jest rozłąka na zawsze.

Wiele mów pięknych, szczerych

i serdecznych wypowiedzą ludzie nad trumną Jana Nowackiego. Wiele na nią padnie łez i kwiatów i wieńców.

Ale — i to może będzie naszą jedyną, dziecinną pociechą — najpiękniejszy wieniec, którego prawdziwie mógłby być dumny Jan Nowacki, gdyby żył jeszcze — na grób mu złoży Lwów.

Wieniec rozrzuconych złotymi kwiatami smutku — serc ludzkich.

Kto jest wielkim artystą?

Różne, niezliczone są miary i skale aktorskiego kunsztu.

Są między wielkimi aktorami mistrze słowa i mistrze gestu. Są wirtuozi efektów zdumiewających podpatrzoną genialnie prawdą. Są tacy, którzy podbijają urodą i wdziękiem, którzy porywają młodzieńczym zapalem i temperamentem.

I są jeszcze tacy, których „publiczność” kocha.

„Publiczność” — masa, tłum ludzi, który wchodzi wieczorem do teatru i jest wszędzie wkrag czujny, uważny i podejrzliwy i podpatrujący tysiącem par błyszczących oczu, każdy gest i ruch i każdą minę i słyszający wszystko, każdy szepit i krzyk — każdy zły akcent, każda pomyłkę i dyssygnans — „publiczność”, spig-

łana, ciemna, fala wrogich głów, przywołana i u dołu, bliżej i dalej i po łóżach i w górze „na trzeciej galerii” — ta „publiczność” jest mądra. Ma swój nieomylny instynkt i zrozumienie.

Umie stężyć w chłodzie i obojętności i rozciągać śmiechem i falować przychylnymi szmerami i rozbłysnąc burzą braw i krzyków.

A jeżeli kogoś kocha, jeżeli ma swojego ulubieńca i pupila — to wie dlaczego i za co.

„Jaś” Nowacki — był ulubieńcem lwowskiej publiczności. Kiedy wchodził na scenę, stawało się ludziom dobrze. Czuli się zadowoleni i radośni. Jasnymi kregami przechodził przez teatr uśmiech. Złote nici, jakby babiego lata, płynęły ponad rzędami widzów i łączyły „Jasia” z każdym sercem bijącym na widowni.

Nigdy w teatrze panie tak szczerze nie płakały, jak kiedy właśnie biedny Jaś cierpiał na scenie, jako „Joine Firulkes”, albo kochał się nieszczęśliwie po raz setny, nieoprawny „Łoński”, nie wiedzący nic o tyłu sercach niewieścich, które dla niego mocniej i szybciej były na dole, w krzesłach i w łóżach i na trzeciej galerii...

Nigdy śmiech nie był taki przyjemny i serdeczny, jak kiedy wła-

śnie Jaś wygłaszał swoje łobuzerskie, szelmowskie „kwestie”...

Było coś w grze, uśmiechach, ruchach i minach, w głosie i spojrzeniach Jana Nowackiego, co pozwalało ludziom myśleć i czuć — „Bawimy się przecież między sobą!”

I za to go kochano.

*

Kiedy dowiedziałem się wczoraj o śmierci Nowackiego i poruszony mówiłem o tem jednej starszej, mądrej pani krzyknęła ona z przestrawieniem: „Jaś umarł?! Mój Boże, nie!..”

Było w tym wybuchowym, podświadomym proteście wszystko, co wszyscy dziś czujemy. Chcielibyśmy poprostu krzyknąć: „Nie! Nie chcemy!” — ale toby może wyglądało na sentymentalną afektację, a my się niczego tak nie wstydzimy, jak ujawniania sentymentów.

*

I było jeszcze coś, co łączyło Jana Nowackiego ze Lwowem. To była dumna Lwowa na swoją „szkołę aktorską”.

Jan Nowacki był dzieckiem Lwowa. Tutaj zaczął swoją karierę jako młody osiemnastoletni mieszkaniec „petak” i tutaj dobił się o złote ostrogi i tutaj został pasowany na rycerza sztuki aktorskiej. Ska-

Wskotek członków Egzekutywy i delegatów z prowincji pod przewodnictwem posła dra Reicha. Poprowadzeniu dyskusji na temat aktualnych zagadnień politycznych, uchwalono szereg rezolucji i dyrektyw. Specjalną uwagę poświęcono sprawie „numerus clausus”, oraz wezwano Koło żydowskie w Sejmie o podjęcie starań dla uzyskania prawa autonomii narodowo-personalnej w ramach zapowiadanego dla Wsch. Małopolski samorządu wojewódzkiego.

Nie potrzeba dodawać, że żądanie to jest z góry skazane na przegrana.

Zamknięcie I. Polskiego Kongresu sportowego.

Warszawa. (AW.) Obradujący tu I. polski Kongres sportowy uchwalił m. in. następujące rezolucje: 1) Uważa się za konieczne, aby Rząd poparł pracę polskiego komitetu „Igrzysk Olimpijskich”. 2) Wskazuje się z uznaniem na powstanie międzyklubowego koła senatorów i posłów dla popierania rozwoju sportu w Polsce. Obradom Kongresu przewodniczył pos. Osiński.

Zmiany w ulgach celnych.

Podwyżka dotychczasowych ulgowych mnożników celnych. — Które towary wyłączono od ulg, a które ulga objęto.

Lwów. 11. kwietnia.

Z dniem dzisiejszym, tj. z d. 11. kwietnia br. wchodzi w życie nowe rozporządzenie o ulgach celnych, — które znacznie podwyższa dotychczasowe ulgowe mnożniki celne. — Mnożnik celny 10 został podwyższony na 100, mnożnik 50 na 500, a mnożnik 150 na 1200. — Oprócz podwyższenia mnożników cały szereg artykułów został przeniesiony na listy opłacające mnożniki wyższe, a ponadto następujące artykuły zostały zupełnie wyeliminowane z listy ulg celnych: ryż, kawa, kakao, herbata, ser, oddzielnie niewymienione warzywa, okopowe świeże warzywa i okopowe solone, moczona, kwa-

Turkom sprzy krzyła się przyjaźń z sowdepją.

Przedstawicielowi handlowemu sowietów odebrano przywileje dyplomatyczne.

Paryż. (PAT.) Według „Petit Parisien”, stosunki między Turcją, a rządem sowietów pogorszyły się. W ubiegłym tygodniu władze sowieckie zmusiły parowiec turecki „Giudzomal”, płynący do Batumu, do powrotu do Konstantynopola. W odpowiedzi na to rząd angielski postanowił nie wypuszczać okrętów rosyjskich do portów tureckich. Rząd angielski idąc śladem wysokich komisarzy sojusznicych, od-

mówił wzięcia udziału w przyjęciu wydanem przez reprezentanta sowieckiego w Konstantynopolu z okazji przybycia pierwszego rosyjskiego parowca, oraz oświadczył, że odmawia handlowemu przedstawicielowi Rosji sowieckiej w Konstantynopolu prawa do korzystania z prerogatyw dyplomatycznych. Prasa turecka pochwała te akcje rządu.

szone w opakowaniu niehermetycznym, ziemniaki suszone, płatki, krakanka mielona i niemielona, melasa, lecznicze wody mineralne naturalne, świeże pstragi, łososie, turboty, sole, jesioty, białugi, sieje, odpadki skór twardych do wyrobu pasów stawowych, ołów w gaskach i złomkach, niektóre maszyny rolnicze jak brabie konne kombinowane z przetrzeczaczem, szufle konne do kopania rowów, siewniki rzutowe do zbóż i nasion, gniotowniki do zboża, elewatory do torfu, łańcuchy stawowe (Gialli), pasy napędne druciane, kable miedziane i ze stopów miedzi, przewodniki elektryczne, czcionki drukarskie, przedza ze skubanki jedwabnej, linoleum z wyjątkiem przeznaczonych do wyrobu pasów transmisyjnych, kość słoniowa i mamutowa nieobrobiona, marmury, alabaster budowlany, żmijowiec, tzw. grafit flandryjski, szyby lustrzane obrobione, szkło taflowe nielane, polerowane, sieczka szklana i paciorki, perły nieprawdziwe, imitacje koralu, gągat, perłowa masa, szklakret, pianka morska, kozuchy zwykłe baranie i konie i włosy ludzkie.

Natomiast na dotychczasową listę towarów korzystających z ulg celnych wciągnięto dodatkowo: butle żelazne i stalowe, sikawki pożarowe motorowe i parowe i spirytusomierze. Artykuły te będą opłacały mnożnik 500. — W dziale maszyn i aparatów upoważniono Ministerstwo Skarbu do udzielania ulg celnych róż-

niez dla niewyrabianych w kraju lokomobil parowych przemysłowych (dotychczas mogły korzystać z ulg celnych tylko lokomobile rolnicze) i dla niewyrabianych w kraju aparatów i przyrządów elektrycznych o wadze sztuki powyżej 150 kg.

Do towarów objętych rozporządzeniem o ulgach celnych z 22. października 1922 będzie stosowane dotychczasowe cło do dnia 10. maja br. o ile towary te zostały najpóźniej w dniu 3. kwietnia br. nadane do przewozu lub o ile w dniu 11. kwietnia b. r. będą zalegały w urzędach celnych.

Obecnie wydane rozporządzenie ma obowiązywać do dnia 30. czerwca br.

Kronika.

REDAKCJA „GAZETY LWOWSKIEJ” OCENIAĆ BĘDZIE NA SWYCH SZPALTACH NOWE WYDAWNICTWA JEDYNIĘ TYLKO WOWCZAS, GDY ONE NADSYLANE BĘDĄ WPROST POD ADRESEM REDAKCJI, NIE ZAŚ JEJ POSZCZEGÓLNYCH CZŁONKÓW

Nowy podatek.

Lwów. 11. kwietnia.

Od 7. b. m. podniesiono podatek od pudełeczka zapalek z 6 mkp. na 80 mkp. Obciążony on znówu nadmiernie koła ludności, nie rozporządzające znacznymi dochodami i pytające ze zdziwie-

nieniem, kiedy się wreszcie w Polsce skończy uprzywilejowanie stanu rolnego, gnębienie nadmierne wszystkich innych kategorii podatników.

Czwartek, 12. kwietnia. Rz. kat.: Juliusza. — Gr. kat.: Iwona. — Słowo: Przemysława.

Powrót marsz. Rataja. Z Warszawy donoszą: Wczoraj rano powrócił do Warszawy i objął urządowanie marszałek Sejmu p. Rataj.

Nowy departament Min. spraw wewnętrznych. Z Warszawy telefonują: W Ministerstwie spraw wewnętrznych zostanie Departament spraw politycznych, w którego skład wejdą departament Prezydyjalny i część prawowego. Kierownictwo obejmie p. Łada. Cenzura teatralna i kinematograficzna odłączona ma być od Wydziału prasowego i przyłączona do Wydziału policyjnego Departamentu bezpieczeństwa.

Budżet na r. 1923. „Gazeta Warszawska” dowiadyuje się, że budżet na r. b. został już przez Min. skarbu w ostatecznej formie opracowany i podpisany przez Ministra skarbu. Obecnie projekt budżetu drukuje się w państwowych zakładach graficznych, w najbliższym zaś czasie, po przyjęciu przez Radę Ministrów, zostanie wniesiony do Sejmu.

Wysokie odznaczenie francuskie prezesa dyrekcji kol. lwowskiej. Znany ogólnie i ceniony prezes dyrekcji kolei państw. we Lwowie, inżynier p. Karol Barwicz został odznaczony orderem legji honorowej francuskiej za zasługi położone na polu kolejnictwa w czasie wojny ukraińskiej i bolszewickiej. Prezes Barwicz odbiera liczne gratulacje.

Państwowa Rada przem.-handl. Z Warszawy telefonują: Wczoraj rozpoczęły się pod przewodnictwem Ministra przemysłu i handlu p. Ossowskiego obrady Państwowej Rady przemysłowo-handlowej. W skład jej wchodzi przedstawiciele wszystkich Związków gospodarczych w Polsce.

Zjazd geologiczny. Z Warszawy donoszą: W dniach od 12. do 14. b. m. odbędzie się pod protektoratem Ministerstwa oświaty Zjazd geologiczny, poświęcony sprawie dyblwium Polski.

O zwrot skoniiskowanego mienia. Ministerstwo spraw zagranicznych wywa osoby, które powróciły przez terytorium litewskie do Austrii, jako byli jeńcy wojenni, a którym zostały zabrane przez władze litewskie w Kownie i Jałowie kwoty pieniężne i dotychczas nie zostały zwrócone, o zgłoszenie się pisemnie lub osobiście do Ministerstwa spraw zagranicznych, departament konsularny. W podaniu należy powołać się na Nr. K. III. C. 3221/23.

Taryfa osobowa na kolejach nie podwyższona. Z Warszawy donoszą, że nie jest obecnie przewidziana i stanła się aktualną chyba dopiero w maju, w razie dalszego wzrostu drożyzny.

łę talentu miał ogromna. Grywał niezliczoną ilość ról i był najlepszym podówczas amantem — smutnym, tragicznym i ślepczącym, czy obłąkanym, trzęsotawo wesołym, Łoński z „Aszantki”, czy Franio w „Szczęściu Frania”, Zbyszko z „Moralności pani Dulskiej”, i Albin w „Ślubach panieńskich”. Maciuś z „Zaczarowanego koła” i Pan Młody w „Weselu” i wiele, wiele najróżnorodniejszych postaci Rittnera i Fredry, Flersa i Caillavata i Zapolskiej, Szekspira i Modera kreował w skończonym artystycznym, mistrzowski sposób, utrwalając się na długo w pamięci elegancją, umiarem, niezwykłym, buntującym wdziakiem i mądrością swojej gry.

Dwadzieścia lat był na scenie lwowskiej sumiennym, pomysłowym i starannym aż do najdrobniejszego szczegółu reżyserem. Cały szereg sztuk i młodych artystów przeprowadził przez ogień a próba premiery i debiutu.

Dwadzieścia siedem lat pracował w lwowskim teatrze. Podczas wojny grywał we Wiedniu w „Teatrze Polskim”. Po wojnie wrócił do Lwowa, lecz władze lwowskie nie przywróciły mu dotychczasowej sceny lwowskiej przeniosła się do Krako-

wa, gdzie był kierownikiem artystycznym „Bagateli”.

Długi szmat, pięknej pracy — choć za krótki dla tych wszystkich, którzy go kochali, dla których ciągle był tym samym rzewnym, serdecznym, lirycznym i wesołym, młodzieńczym „Jasiem”.

Nurtująca go choroba — skleroza — nie pozwalała mu już pod koniec życia grywać. W ostatnich miesiącach ograniczał się tylko do reżyserii. Ale nikt — a już najmniej on sam — nie przypuszczał, że śmierć krążyła już wokół jego głowy.

Umarł nagle i niespodzianie na talar serca w 52-gim roku życia, tuż przed trzydziestopięcioletnim jubileuszem swej pracy.

Opowiadano mi raz anegdotę o pierwszym występie Jana Nowackiego na lwowskiej scenie.

Miał wtedy osiemnascie lat i palił się do teatru w okrutny sposób. Nareszcie dostał swoją pierwszą rolę. Miał zagrać w jakiejś tam klasycznej sztuce gońca z pola bitwy, który wpada w trzecim akcie zdyszany doległymi zamkowej i nie-mojej herolbie na zarytanie: „Cóż mój mąż?! Żyje?” — odpo-

wiada — przeczącym ruchem głowy.

Rola nie była trudna, ale Jaś miał tremę. Miał obłąkaną, dławiacą tremę, „rzuciło go” za kulisami z kąta w kąt, przez całe dwa akty uzbrojony i ucharakteryzowany wlaził w drogę aktorom i maszynistom, aż wreszcie zirytowany inspicjent rozkazał mu surowo stać cicho za kulisą i czekać na znak, po którym ma wlecieć na scenę. Jaś stał 5 minut cicho, a potem zaczęła go znówu trema podrywać i zalał gdzieś w inny kąt — prosto pod nogi inspicjentowi. Ten chcąc go usunąć, chwytając go szorstko za ramię, — Jaś jednak przekonany, że to jest właśnie umówiony znak, wypada, jak bomba na scenę — o całe trzy sceny zawcześniej. Inspicjent zrozpaczony, rwał włosy na głowie szepce za nim wściekłym głosem: „Jeszcze nie! Jeszcze nie!” — zapóźno! Herolba zmieszana i zaskoczona nie wie co począć. Długa chwila ciszy: w której słychać tylko ciągly, wściekły szepc inspicjenta: „Jeszcze nie!” Jaś stracił przytomność. Wreszcie bohaterka, która się jakoś „polapała” stawia wszystko na jedną kartę, przeskakuje wszystkie trzy dra-

matycznie mocno sceny i mówi: „Ach, to pewnie koniec z pola bitwy! Cóż mój mąż? Żyje?” — „Jeszcze nie!” — krzyknął Jan Nowacki, nieprzytomny, obłąkany ze strachu i wzruszenia i słyszający tylko okrutny szepc za swoimi plecami...

A potem — przecież „coś się z niego zrobiło!” Chociaż wiele jeszcze musiało tam być anegdot podobnych i innych w życiu i pracy Jasia.

Jeszcze tydzień temu mógł ja był nam opowiadać. Dziś — opowiada je może starym swoim przyjaciółcom, kolegom z tych samych desek — Fischerowi i Grotyńskiemu, Romanowi, Jaworskiemu, Feldmanowi...

Był jedynym z ich rzędu. Dobry był aktor, kochany był człowiek!

Sztukę jego wielką splotła z naszymi sercami miłość serdeczna i przyjaźń najszczerza w jeden mocny gordyjski węzeł.

Śmierć go nie przecięła.

Marjan Hemar.

Wydanie obokrajowców. Z Warszawy donoszą: Od 9. b. m. zgodnie z rozporządzeniem władz, odjeżdżają codziennie z Warszawy specjalne pociągi, wywleczone za granicę obokrajowców, nie mających prawa zamieszkiwania terytorium polskiego. Dotychczas opuściło Warszawę 8.000 obokrajowców.

S. p. Stanisław Orłowski. Z Warszawy donoszą: Dnia 9. b. m. zmarł znany działacz społeczny, ordynariusz szpitala Jana Bożego, były redaktor „Medycyny” dr. Stanisław Orłowski.

Z Kasyna i Kola lit-art. Cykl odczytów rozpoczyna w przyszłym tygodniu dla swych członków, ich rodzin i wprowadzonych przez nich gości Kasyno i Kolo lit-art. Pierwszy wygłosi prof. dr. Albert Zipser prelekcję o Petöfiim. Odczyt ustronowany będzie recytacjami utworów poety węgierskiego. Z kolei mówić będzie Michał Rolle o typach i oryginałach podolskich.

Raut młodzieży wszechpolskiej odbędzie się w sobotę, dnia 14. b. m., o g. 9 wieczór w salach Kasyna Miejskiego i Kola lit-art. Zaproszenia wydaje się codziennie od g. 6—7 wieczorem w Sekretariacie Kasyna.

Rada Nadzorcza Akcyjnego Banku Hipotecznego zawiadamia, że 55 Zwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonariuszy odbędzie się we Lwowie w poniedziałek, 30. kwietnia 1923, o godzinie 10 rano. Termin zgłoszeń akcji celem wzięcia udziału w tem zgromadzeniu upływa z dniem 15. kwietnia 1923.

Z życia towarzyskiego. Dnia 7. b. m. pogłogostawiony został w kościele św. Marii Magdaleny związek małżeński panny Jadwigi Boguckiej, córki Marii z domu Włodzimierza i s. p. Włodzimierza Krzywda - Boguckiego — z prof. drem Tadeuszem Hilarywiczem.

Posiedzenie Rady miejskiej odbędzie się we czwartek, 12. kwietnia b. r., o g. 6 wieczorem, w sali posiedzeń Rady m. w Ratuszu.

(*) Sprawy miejskie. Magistrat uchwalil na wczorajszym posiedzeniu przedstawić Radzie miejskiej wniosek na przeznaczenie 10-milionowego kredytu mieszczańskiemu na cel budowy drugiego wodociągu ze Szklą, oraz wniosek na zaciągnięcie w Zakładzie kredytowym dla miast małopolskich 50-milijonowej pożyczki na budowę budynków gospodarskich w folwarku „Oświeca” w Zubrzy. W sprawie oznaczenia godzin otwierania i zamykania sklepów powzięto wnioski, zgodne z wynikiem ankiety w celu przedstawienia ich reprezentacji miasta. Wydano tym razem tylko jeden konsens budowlany, a to na budowę willi parterowej z mieszkaniami na poddaszu na Pohulance. Dotacje dla sześciu Komisji uboższych na rzecz doraźnych wsparć podwyższono na 200.000 mk. miesięcznie, stałe wsparcia zaś dla 3 petentek podniesiono do 4000 mk. Ukarano pewnego przemytnika wódki grzywną w kwocie 5000 mk., przemytnika spirytusu grzywną 100.800 mk., oraz wydano 31 rezerwów karnych za nieporządki w realnościach. Wkrótce uchwalono przyjąć do związku gminy 9 petentów za opłatą od 10.000 do 100.000 mk., 6-ciu zaś odmówiono dla braku odpowiednich warunków.

Z Polskiego Związku muzułmano-pedagogicznego. Wykład Dyr. Mieczysława Soltysa odbędzie się dziś, w środę, 11. kwietnia b. r., o g. 7 wiecz., w Tow. Muz. I. p., sala XI.

(h) Pożar wskutek eksplozji alkoholu. Wczoraj w południe wybuchł pożar w realności przy ul. Ormiańskiej 22, w mieszkaniu Ignacego Lichta, restauratora, który w komórcie obok swego mieszkania na II. p. przechowywał demion, zawierający 25 litrów bongout, oraz skrzynię wódek we flaszkach. Pożar powstał wskutek rzucaenia zapalnic do siano w skrzyni, tak, iż w jednej chwili powstał ogień, przyczem demion eksplodował, a bongout uszedł z demionu całkowicie i poczał przeciekać przez sufit na I. p. do mieszkania Maurycego Rothmana, gdzie również powstał pożar. Szkoda, jaką poniósł Licht, wyniesi 1 milion mk., a Rothman na 500 tysięcy marek. Straż pożarna ogień zlikwidowała.

(h) Zginęły mu wierzchy. Szewc Jan Rozumilo, zam. przy ul. Piaskowej 21, dał onegdaj dozorczy Janowi Cimchakowi przy ul. Rutowskiego 10 w przechowanie parę wierzchów wart. 70.000 mk. Gdy Rozumilo zgłosił się wczoraj do odbioru wierzchów, Chuchlak oświadczył, że nie wie, gdzie się podziały.

(h) 18-letnia oszustka. Onegdaj przysłała do sklepu galanteryjnego Dresslera przy ul. Grodeckiej 42, 18-letnia Salma Morel celem kupna swetera i kapełuszka. Gdy przyszło do płacenia, oświadczyła, że pieniądze zostawiła w domu i poprosiła o wysłanie z nią subiektki do domu. W ul. Lwowskiej na Zamar-

Po co pojechał gen. Sikorski do Poznania?

Rzekomo szuka tam kontaktu ze skrajną prawicą. Marsz. Trąpczyński nie wierzy w skuteczność małej większości.

(Telefoniem od naszego korespondenta.)

Warszawa. (M.) W kołach politycznych zwrócił uwagę artykuł wstępny „Dziennika Poznańskiego”, organu wielkich obszarników Wielkopolskich, grupujących się w Sejmie w klubie posła Dubanowicza. W artykule tym zatytułowanym: „Kraków-Poznań”, powiedziane jest między innymi:

„Cel przyjazdu p. gen. Sikorskiego jest jasny, a mianowicie: p. gen. Sikorski pragnie nawiązać ścisły kontakt z temi żywiołami w Rzeczypospolitej, które dotychczas stałe i nieugięte przez radykalizm Polski były zwalczane, a które w Wielkopolsce najsilniejszy znajdują wyraz”. Te grupy często udzielają poparcia gabinetowi gen. Sikorskiego, wobec czego „wnioski właściwe p. gen. Sikorski z tego stam głęczy wysnuł i dlatego przyjeżdża do Poznania”.

Równocześnie prawdziwa sensacja w kołach politycznych wywołał wywiad marsz. Senatu p. Trąpczyńskiego udzielony przedstawicielowi „Kuriera Polskiego”. W wywiadzie tym marszałek Trąpczyński oświadczył, że „osobiście jest za stworzeniem wielkiej większości parlamentarnej, przeciwny

zaś jest małej większości, nie mogącej zapewnić rządowi parlamentarnemu stałego i pewnego poparcia. Nowo tworząca się większość marszałek Trąpczyński zalicza właśnie do tej drugiej kategorii, jest tedy przeciwnikiem tak sztucznie skłeczonej większości, obliczonej na przeciąg kilku tygodni i w nowo planowaną większość nie wierzy. Na zapytanie, czy nowa większość może dać Rząd parlamentarny, marszałek Trąpczyński — który od czasu wyborów uchodzi za widomą głowę całej prawicy polskiej, bez względu na jej parlamentarne ugrupowania — odpowiedział: „Właśnie o to chodzi, że nie ma ona sensu, ponieważ nie umożliwia gabinetu parlamentarnego, lestem przekonany, że nowo planowana większość rozbita się już w zaraniu o kwestie osobiste”.

Ten pesymizm marszałka Trąpczyńskiego komentowany jest bardzo żywo, jako dowód, że rokowania krakowskie rezultatów takich, jakich oczekiwano na skrajnej prawicy, nie przyniosą. Co najwyżej pewne grupy prawicowe zgodzą się na poparcie zrekonstruowanego gabinetu gen. Sikorskiego.

Krwawe zaburzenia w sowdepji.

Wybuchły na tle ostatnich prześladowań relig.

(Telefoniem od naszego korespondenta.)

Warszawa. (M.) Według depeszy, nadeszłej z Moskwy do Londynu, wybuchły w kilku większych miastach rosyjskich poważne niepokoje w związku z procesem duchownych katolickich. Czerwona armia słumiła te zaburzenia z ogromnym okrucieństwem. Podobno

także i po stronie czerwonej gwardji jest wielu zabitych i rannych.

Depesza londyńska nie podaje, czy w zaburzeniach tych brała udział tylko ludność katolicka, czy też także prawosławna, wzburzona procesem przeciwko patriarsze Tychonowi.

Przed upadkiem gabinetu w Rumunji.

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej”.)

Bukareszt 9. kwietnia. W tutejszych poważnych sferach politycznych udzielono mi informacji, że gabinet Bratianu znajduje się w przededniu dymisji. Najprawdopodobniej zastąpi go gabinet konserwatywny z Marghilowiczem na cze-

le. Rewizja dopiero co uchwalonej konstytucji jest prawie pewna.

Do przyszłego gabinetu wejdzie niewątpliwie kilku członków partji gen. Awarescu. W kraju panuje spokój.

stynawie Morel kazala subiektce zaczekać przed jedna z kamienic, a sama znikła w bramie i więcej nie wróciła. Wczoraj Dressler spotkał Morel na ulicy i polecił ją aresztować. Sprawdzona przyznała się do winy.

EKONOMISTA

Lwów, 11. kwietnia.

PRZEDWSTEPNE NOTOWANIA GIELDY OFICJALNEJ.

W papierach dywidendowych gwałtowna hossza przy bardzo znacznym popycie. Prawie wszystkie akcje silnie wyżycowane, zyskały po kilka tysięcy punktów. Chodorów 68000 — 70000; Olikos 103000 — 105000; Parowozy 35000 — 36000; Zieleniowski 125000 — 127000; Otkusz 21000 — 23000. Bardzo silnie poszukiwane akcje Polskiej Nafty, które osiągnęły już kurs 16.000. Waluty bez obrotu. Dolary 42800. — Naogół na rynku walut zarysowuje się stabilizacja. Tendencja dla akcji wybitnie wyżycowana, dla walut utrzymana. Usposobienie ożywione.

GIELDA LWOWSKA NIEOFICJAL.

Dziś tendencja zniżkowa, kupujący trzymają się w rezerwie w obawie — dalsze baissy. Obrót słaby.

Dolary amer. 42650—42700; 1-ki, 2-ki 42200—42220; dolary kanadyjsk. 41100—41300; 1-ki, 2-ki 40600 do 408000; leje 190—195; drobne 180 do 185; kor. czeskie 1240—1250; drobne 1235—1240.

Złoto: 20 kor. 190—198000; 20 frank. 178—18000; 10 rubli 232 do 235000; Dolary 37500—38000.

Srebro: kor. austr. 3100—3150; 5 kor. 15800—16000; floreny 7800 do 8000; ruble 12200—12300; kopiejki 55—58.

GIELDA WARSZ. NIEURZĘD.

Warszawa. (M.) Na wczorajszej giełdzie nieurzędowej dokonywano transakcji po kursach następujących: Dolary 42,500, franki fr. 2595,

fundy ang. 198.500, marki niem. 2.04, ruble złote 2.250.000, srebrne 13.600, bilon 6500.

GIELDA ZURYCHSKA.

Zurych. (PAT.) Notowania wstępne z dn. 11. b.m.: Warszawa 0,0150.

W Gdańsku płacono wczoraj: Mp. 49,74 i pół 50,02 i pół, przekazy 48,62—48,88. — W Berlinie Mp. 50,25—49,50, przekazy 50 i jedna trzecia.

GIELDA ZBOŻOWA NIEOTC.

Tendencja zwyklowa, obrót bardzo ożywiony. Pszenica 190000—196000, Żyto 132000—135000, Jęczmień 110000—115000, Hreczka 95000—105000, Groch 120000—135000, Grysy 55000—60000.

Aresztowanie wielkiej szajki bandyckiej złożonej z 16 osób.

Grasowała ona od 1919 r. i ma na swoim koncie szereg morderstw, rabunków i kradzieży.

Lwów, 11. kwietnia.

(h) Przedwczoraj wyjechała ze Lwowa ekspedycja śledzo-karna, złożona z 7 funkcjonariuszy pod kierownictwem kom. Chomrańskiego w powiat przemysłański i dokonała aresztowania szajki bandyckiej, złożonej z 16 osób pod dowództwem starego rutynowanego złodzieja Marcjusa Górala fałse Iwaskowa.

W skład tej szajki wchodzi: Jan Góral - Iwasków, syn Marcjusa, córka Marcjusa Anna Zowtinch, Stefan Winiak, Wasyl Horniak, Mikołaj Szewców, Cyryl Lis, Hnat Byk, Filip Byk, Wasyl Horyńczuk, Włodzimierz Brykowski, Stefan Kulik, Iwan Kulik i Mikołaj Popowicz.

Banda ta grasowała od r. 1919 w powiecie przemysłańskim i jak dotąd zeznała, dokonała 17 zbrodni, a to: 3 kradzieży, 10 rabunków i 2 morderstwa. Przyznali się nadto do rabunków — popełnionych w listopadzie 1922 r. na drodze między Przemyslanami a Meryszczowem, dalej do napadu na folwark w Melnej, pow. Rohatyn i stałtnio 30. marca na folwark Julijana w Lubaszce, pow. Bóbrka.

Przy aresztowaniu tej szajki bandyckiej olbrzymia zasługa ponosi wyw. Fuhrman, który inwigilował ją od kilku miesięcy.

Przy aresztowanych, których sprowadzono skutych dziś rano do Lwowa, znaleziono wiele broni, biżuterji oraz zrabowanych rzeczy, częściowo już przez poszkodowanych rozpoznanych.

4-godzinne ostrzeliwanie bandytów przez policję.

Śmierć bandytów wśród gradn kul.

Krosno, 10. kwietnia.

(h) W ostatnich dniach została doszczętnie zlikwidowana banda, grasująca od dłuższego czasu w Krośnieńskim, mająca na swoim koncie szereg morderstw, rabunków i kradzieży. Dnia 4. marca b. r. w walce z policją zginął herszt Jan Bielawski, zaś dwaj jego towarzysze Florian Rucki i Ignacy Zółkoś, zdołali uknąć i grasowali w dalszym ciągu.

Przedwczoraj policja w Krośnie dowiedziała się, że obaj bandyci ukrywają się na strychu zabudowań Pauliny Hojnar w Białobrzegach, pow. Krosno. Bandyci byli ukryci w słońce pod dachem chlewoy, które przybyła policja natychmiast otoczyła.

Gdy kilku posterunkowców usiłowalo wejść na strych, natychmiast posypał się na nich grad strzałów, przyczem jeden z post. został lekko ranny. Policja odpowiedziała ogniem. Wywiązała się strzelanina, a żywa wymiana strzałów trwała 4 godziny. Wkrótce bandyci, którzy zrazu strzelali gęsto, poczęli odstrzebiwać się coraz rzadziej, aż zupełnie umilkli. Z jednej i drugiej strony oddano około 200 strzałów.

Następnie przy świetle pochodni zaczęto rozbiierać dachy, po których rozrzucony znalezione już tylko trupy bandytów. Obok zwłok leżały 2 pistolety „Steyer”, kilkadziesiąt naboży, wytrych i część rzeczy, pochodzących z rabunku u Jana Zawalskiego w Spornem koło Korczynna, dokonanym przez powyższych bandytów w nocy z 6. na 7. b. m.

Podczas strzelaniny zabito świnie wart. 400.000 mk.

Wierzba w Stanisławowie... 213

Sąd okręgowy, Oddział IV. Stanisławów, d. 18 stycznia 1923. 2814 T. 320/22/8. Edykt. Iwan Szestak...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Stanisławów, d. 19 stycznia 1923. 213 T. 328 22/7. Zarządzenie postępowania...

Sąd okręgowy cyw. Oddział VII. Lwów, dnia 12 listopada 1922. 2707 T. VI. 436 22/2. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy cyw. Oddział VI. Kraków, dnia 15 lutego 1923. 2694 T. 29 23. Dokia Myszak, córka...

Sąd okręgowy cyw. Oddział IV. Kraków, dnia 26 lutego 1923. 2750 T. VI. 4 7/22/1. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy cyw. Oddział VI. Kraków, dnia 31. grudnia 1922. 2690 T. 782/22/8. Zarządzenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, dnia 17 lutego 1923. 2825 T. 265/22 4. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, dnia 17 lutego 1923. 2811 T. 328/22. Zarządzenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Tarnopol, dnia 25 stycznia 1923. 2726 T. 324/22. Zarządzenie postępowania...

z nie wzięła małżeńskiego zawartego dnia 9. kwietnia 1913 między...

Sąd okręgowy cyw. Oddział VII. Lwów, dnia 7. kwietnia 1923. 2840 T. 227/22 4. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, dnia 2 lutego 1923. 283 T. 153/22 4. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, dnia 17 lutego 1923. 2825 T. 265/22 4. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, dnia 17 lutego 1923. 2825 T. 265/22 4. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, dnia 17 lutego 1923. 2825 T. 265/22 4. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, dnia 17 lutego 1923. 2825 T. 265/22 4. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, dnia 17 lutego 1923. 2825 T. 265/22 4. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Tarnopol, dnia 25 stycznia 1923. 2726 T. 324/22. Zarządzenie postępowania...

w Marówce powiat Pece... 2725 T. 46 7/2. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Kołomyja, dnia 14 lutego 1923. 2725 T. 46 7/2. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Stanisławów, 26 listopada 1922. 2806 T. 288/22. Edykt. Wasył Bojysiu...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Stanisławów, 21/12 1922. 2807 T. 381 22/5. Edykt. Wasył Natoneczny...

Sąd okręgowy Oddział IV. Stanisławów, 19 stycznia 1923. 2817 T. 340/22. Zarządzenie postępowania...

Sąd okręgowy Oddział IV. Kołomyja 12 lutego 1923. 2740 T. 388/2. Zarządzenie postępowania...

Sąd okręgowy Oddział IV. Kołomyja, 25 lutego 1923. 2729 IV. 158/21/3. Za zdżenie postępowania...

Sąd okręgowy Oddział IV. Kołomyja, 25 lutego 1923. 2729 IV. 158/21/3. Za zdżenie postępowania...

Sąd okręgowy Oddział IV. Jasie, dnia 17. stycznia 1923. 2708 T. 330/22. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy Oddział IV. Jasie, dnia 17. stycznia 1923. 2708 T. 330/22. Wdrożenie postępowania...

Janna Cycula wniosła o uznanie męża...

Sąd okręgowy oddział V. Sambor, d. 11 g. udnia 1922. 2616 T. 215/23/4. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Stanisławów, 21/12 1922. 2807 T. 381 22/5. Edykt. Wasył Natoneczny...

Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, 7 gr. dnia 1922. 2798 T. 64/20/3. Edykt. Iwan Mecał, syn...

Sąd okręgowy, Oddział V. Tarnopol, 7 gr. dnia 1922. 2798 T. 64/20/3. Edykt. Iwan Mecał, syn...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Kraków, dnia 26 lutego 1923. 2750 T. VI. 4 7/22/1. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział IV. Kraków, dnia 26 lutego 1923. 2750 T. VI. 4 7/22/1. Wdrożenie postępowania...

Sąd okręgowy, Oddział V. Strzyż, dnia 6. czerwca 1922. 2855 P. V. 120/8. Ogłoszenie pozbawienia...

Sąd powiatowy Oddział V. Skole, dnia 11/X 1922. 287 P. V. 14/20. Ogłoszenie niewłasności...

Sąd powiatowy Oddział V. Skole, dnia 11/X 1922. 287 P. V. 14/20. Ogłoszenie niewłasności...

KURATELE

P. 66/08 Sąd powiatowy Olgow jako kurator... 2708

Sąd powiatowy Oddział I. Olgow, 4 kwietnia 1923. 2701 P. V. 120/8. Ogłoszenie pozbawienia...

Sąd powiatowy Oddział V. Skole, dnia 11/X 1922. 287 P. V. 14/20. Ogłoszenie niewłasności...

